

Notă informativă

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor la unele servicii publice de gospodărie comunală din domeniul gestionării deșeurilor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de Ministerul Mediului cu suportul IREX Moldova, în cadrul Programului „Comunitatea mea”, finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea elaborării și aprobării unei metodologii de stabilire a tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor este oferit atât de cadrul de politici publice și de cel normativ, cât și de situația factologică constatată în urma unor analize comprehensive la capitolul aplicării tarifelor pentru aceste servicii.

Cadrul oferit de documentele de politici pentru argumentarea necesității elaborării proiectului

Cadrul de politici asumate de Guvern în domeniul gestionării deșeurilor este oferit, pe de o parte, dintr-o perspectivă mai generală, de Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 301/2014, iar, pe de altă parte, dintr-una direcționată mai îngust, sectorială - de Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248/2013, care include și un plan de acțiuni de implementare. Aceasta din urmă abordează, din punct de vedere strategic, nemijlocit domeniul care ne interesează, adică gestionarea deșeurilor.

Deși aceste două documente nu stabilesc expres necesitatea implementării unui cadru metodologic unic la determinarea de către autoritățile administrației publice locale a tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor, totuși într-o manieră mai generală, ele direcționează, în coroborare cu situația de facto în acest domeniu, spre stringența adoptării și implementării unui astfel de document.

Astfel, obiectivul general al Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 este crearea unui sistem eficient de management de mediu, care să contribuie la creșterea calității factorilor de mediu și să asigure populației dreptul la un mediu natural curat, sănătos și durabil.

Cu toate că aprobarea unei metodologii de calculare a tarifelor la serviciile de gestionare a deșeurilor într-o măsură mai mare sau mai mică, direct sau indirect contribuie la atingerea obiectivelor specifice enumerate în punctul 4 din Strategia menționată, totuși cu o pondere indiscutabil mai accentuată, adoptarea unui astfel de act se înscrie în mod deosebit în realizarea obiectivului de creare a sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor și substanțelor

chimice, care să contribuie la reducerea cu 30% a cantităților de deșuri depozitate și creșterea cu 20% a ratei de reciclare până în anul 2023, precum și, într-un context mai larg, de a asigura condiții de bună guvernare și eficientizarea potențialului instituțional și managerial în domeniul protecției mediului.

După cum s-a menționat și mai sus, un cadru de politici sectorial direcționat spre îmbunătățirea domeniului deșeurilor este oferit de Strategia de gestionare a deșeurilor pentru anii 2013-2027, având ca viziune strategică ***dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, care pe de o parte să fie eficient din punct de vedere economic, iar pe de altă parte să asigure protecția mediului înconjurător și a sănătății populației.***

Dezvoltarea unor sisteme integrate de management al deșeurilor municipale prin implementarea celor mai bune practici europene atât la nivel normativ, cât și la nivel instituțional și organizațional-administrativ este unul dintre obiectivele generale ale acestei Strategii. Un loc important în activitatea orientată spre realizarea acestui obiectiv general este instituirea și/sau perfecționarea cadrului normativ atât la nivelul normelor juridice primare, cât și la nivelul normelor subordonate primelor, specifice cadrului normativ guvernamental, inclusiv cel departamental. În această ordine de idei, Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor prevede un set de acțiuni pentru realizarea obiectivului specific menționat mai sus. Una dintre aceste acțiuni rezidă în elaborarea normativelor privind stabilirea taxelor de colectare și eliminare a deșeurilor, care urmează a fi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

În concluzie, cadrul oferit de documentele de politici atât la nivel general național, cât și la nivel sectorial oferă suficientă și necesară bază din punct de vedere a planificării strategice care să justifice ca fiind judicioasă elaborarea, aprobarea și implementarea unei metodologii de calculare a tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor.

Cadrul normativ care oferă fundamentarea juridică a necesității de elaborare a proiectului

Serviciile de salubritate fac parte din categoria serviciilor publice de gospodărie comunală, cadrul legal primar care reglementează regimul juridic al acestor servicii fiind oferit de Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002. Enumerarea exhaustivă a tipurilor acestei categorii de servicii este prevăzută la art. (3) alin. (1) lit. d) a acestei legi, printre care se regăsesc și serviciile de salubritate. Cadrul primar de reglementare a serviciului de salubritate, oferit de Legea nr. 1402/2002, este completat de prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.

În conformitate cu prevederile cadrului normativ primar, competențele și atribuțiile de reglementare a serviciilor de salubritate sunt partajate, în principal între Guvern, inclusiv autoritatea centrală pentru resurse naturale și mediu, pe de o parte, și autoritățile administrației publice locale, pe de altă parte. Această partajare de competențe, în contextul celor examinate, se referă la competența de stabilire a tarifelor, pe de o parte și, pe de altă parte, la competența de reglementare a modului în care aceste tarife sunt calculate.

Astfel, din perspectiva pertinentei pe care o are pentru obiectul de examinare al prezentei note – *argumentarea necesității instituirii unui cadru metodologic unic pentru stabilirea tarifelor la serviciile de salubritate – autoritățile administrației publice locale* sunt investite prin lege cu competențe exclusive privind „*înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală, ...*” (art. 14 alin. (1) din Legea nr. 1402/2002). În aceeași ordine de idei, art. 11 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 209/2016, stabilește că aceste autorități sunt responsabile de „*crearea unui sistem eficient de colectare, de asigurare etapizată a condițiilor pentru colectare separată și de transportare a deșeurilor și stabilirea modului de funcționare a acestuia, ...*”. De asemenea, aceeași competență este reflectată și de art.4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, conform căreia unul dintre domeniile de activitate proprii autorităților publice locale, este *colectarea, asigurarea etapizată a condițiilor pentru colectare separată și transportarea deșeurilor, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora*.

În contextul exercitării acestei competențe legale, potrivit art. 14 alin. (4) lit. h) din Legea nr. 1402/2002, de rând cu alte atribuții, autoritățile administrației publice locale adoptă și decizii privind „*elaborarea și aprobarea normelor locale pentru reglementarea serviciilor publice de gospodărie comunală în baza normelor și a regulamentelor aprobate de Guvern, autoritatea publică centrală de specialitate, organul central de reglementare în domeniul respectiv*”.

Deși prevederile cadrului normativ primar, care reglementează serviciul de salubritate, nu stabilesc expres în competența autorităților publice locale aprobarea tarifelor pentru aceste servicii, temeiul legal pentru exercitarea unei astfel de competențe este oferit de art. 14 alin. (2) litera q) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, conform căreia consiliul local „*aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine.....*”.

Competența Guvernului în domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală este stabilită de art. 13 din Legea nr. 1402/2002. Conform alin. (1) al acestui articol Guvernul asigură realizarea politicii generale a statului în domeniul gospodăriei comunale, în concordanță cu programul de guvernare și cu obiectivele strategiei dezvoltării social-economice a țării, inclusiv prin *adoptarea unor regulamente și norme în domeniul gospodăriei comunale, acolo unde se impune reglementarea la nivel central*. În același timp art. 13¹ stabilește că reglementarea serviciilor publice de gospodărie comunală furnizate/prestate, inclusiv a tarifelor, se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare. În acest context, art. 8 lit. c) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, atribuie Guvernului competența de aprobare a actelor normative în domeniul gestionării deșeurilor pentru asigurarea implementării prevederilor acestei legi, incluzând în această competență și aprobarea *metodologiei de calculare a tarifelor în acest domeniu*.

De rând cu prevederile cadrului normativ și cele ale cadrului oferit de documentele de politici, întru susținerea necesității aprobării unei metodologii cadru, care să reglementeze modul de stabilire a tarifelor la unele servicii publice

din domeniul gestionării deșeurilor, vin și unele constatări făcute în cadrul unor studii de fezabilitate, realizate anterior în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale”, implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Astfel, drept concluzie generală, conform acestor studii, tariful achitat pentru serviciul de salubritate este diferit și în mare parte nu este corelat cu cantitatea de deșeuri generate. Pe de o parte, ***acest fapt este determinat de lipsa normelor metodologice de fundamentare a serviciului de salubritate la nivel național***. Pe de altă parte, această situație se datorează numărului mic al plătitorilor serviciului și faptului că cantitatea de deșeuri gestionate nu este cunoscută.

În contextul celor expuse, aprobarea și implementarea unui cadru metodologic unic pentru stabilirea tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor va avea ca efect în primul rând uniformizarea tarifelor, bineînțeles în conformitate cu principiile aplicabile acestui cadru metodologic, în al doilea rând – calibrarea nivelului acestor tarife cu situația social-economică și capacitatea financiară a populației, fără a știrbi din rentabilitatea prestării acestui tip de servicii de către persoanele juridice de drept privat. În al treilea rând aprobarea metodologiei va avea ca efect asigurarea unei baze normative justificative transparente, ceea ce va asigura o predictibilitate în activitatea administrativă atât la nivel central, cât și cel local, dar și va contribui la eliminarea abuzurilor determinate de lipsa unor reglementări în acest domeniu.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

După cum s-a menționat mai sus, proiectul are ca obiectiv instituirea unui cadru metodologic orientat spre reglementarea modului de calculare a tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor municipale furnizate consumatorilor de către operatorii acestui serviciu public.

Denumirea și obiectul de reglementare ale proiectului. Denumirea de Metodologie privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gospodărie comunală din domeniul gestionării deșeurilor reflectă sintetic obiectul de reglementare al acestuia și rezultă din coroborarea prevederilor legale primare, în mod special sub aspect terminologic. Astfel, serviciile de salubritate sunt definite în art. 2 din Legea nr. 1402/2002 ca fiind „*totalitatea activităților și lucrărilor de colectare, transportare, sortare, prelucrare, tratare, valorificare, neutralizare (incinerare) și depozitare a deșeurilor menajere*”. În același timp, Legea 209/2016 include operațiunile precum *colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor* într-o noțiune mai largă de „*gestionare a deșeurilor*”, extinzând-o și asupra *operațiunilor de supraveghere a acestor operațiuni, precum și asupra activităților de întreținere ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker*.

Coroborând aceste prevederi legale, precum și ținând cont de prevederile art. 8 lit. c), conform căreia Guvernul este abilitat cu aprobarea „*metodologiei de calculare a tarifelor în acest domeniu*”, adică în domeniul gestionării deșeurilor, reglementările proiectului urmează să se răsfrângă asupra relațiilor ce se stabilesc în domeniul calculării tarifelor doar pentru unele servicii de gospodărie comunală din domeniul gestionării deșeurilor municipale. În această ordine de

idei, pct. 2 din proiectul Metodologiei expres menționează limitele obiectului său de reglementare și anume: categoriile de servicii prestate, categoriile de utilizatori ai acestor servicii, componența și modul de determinare a costurilor luate în considerare la calcularea tarifelor, precum și principiile și modul de calculare a acestor tarife.

Proiectul este constituit din *partea dispozitivă a hotărârii Guvernului*, care cuprinde și unele acțiuni ulterioare de punere în aplicare a metodologiei și *anexa* care cuprinde proiectul propriu-zis al Metodologiei.

Astfel în partea dispozitivă, pe lângă formula de aprobare a metodologiei sunt incluse prevederi care stabilesc în sarcina Ministerului Mediului și autorităților administrației publice locale întreprinderea unor măsuri de suport consultativ și asistență metodică privind modul de implementare a prevederilor metodologiei, inclusiv prin diseminarea informațiilor relevante, aprobarea unui ghid, organizarea instruirilor atât pentru operatorii serviciilor respective, cât și pentru autoritățile publice locale.

Metodologia, aprobată în anexă, este structurată în cinci capitole și are la rândul său alte două anexe. **Primul capitol** (Dispoziții generale, punctele 1-11) cuprinde reglementări ce stabilește scopul și obiectul de reglementare al metodologiei, principiile aplicate în procesul de calculare a tarifelor, categoriile de activități ce se includ în serviciile publice respective, cercul de consumatori ai serviciilor respective, precum și definirea principalelor noțiuni utilizate în textul metodologiei.

Capitolul II (*Modul de calculare a tarifelor, punctele 12-14*) stabilește formulele generale prin care se calculează:

- tarifele pentru serviciile publice de gestionare a deșeurilor municipale prestate consumatorilor casnici și consumatorilor non-casnici producători de deșeuri în cantități mici, și
- tarifele pentru serviciile de gestionare a deșeurilor prestate consumatorilor non-casnici producători de deșeuri în cantități mari.

Capitolul III (*Structura costurilor reglementate, punctele 15-16*), care cuprinde reglementările ce vizează cheltuielile ce se includ și cele care nu se includ în costurile reglementate. De notat că aceste costuri sunt definite în pct. 11 ca fiind un cost aferent perioadei de valabilitate a tarifului, recunoscut de către autoritatea administrației publice locale ca fiind necesar și justificat pentru desfășurarea activităților legate de gestionarea deșeurilor municipale în localitate de către operator.

Capitolul IV (*Determinarea costurilor reglementate, punctele 17-32*) cuprinde reglementări privind modul de determinare a cheltuielilor materiale, a cheltuielilor pentru retribuirea muncii personalului antrenat în prestarea serviciilor publice din domeniul gestionării deșeurilor municipale, a cheltuielilor legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, a cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, inclusiv mijloacele fixe și imobilizările necorporale care nu se includ în aceste cheltuieli, a cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, a cheltuielilor administrative, etc.

Capitolul V (*Aprobarea, aplicarea și modificarea tarifelor, punctele 33-36*) cuprinde reglementări ce stabilesc unele responsabilități ale operatorilor și autorităților administrației publice locale în procesul de elaborare, fundamentare și aprobare a deciziilor consiliilor locale privind tarifele la serviciile respective. De asemenea, la pct. 35 sunt enumerate exhaustiv cazurile în care operatorii pot solicita modificarea tarifelor în interiorul termenului general de 5 ani pentru care aceste tarife sunt stabilite.

Anexa nr. 1 și **Anexa nr. 2** la Metodologie stabilesc formularul-tip al Fișei de fundamentare pentru calcularea tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor prestate consumatorilor casnici și consumatorilor non-casnici producători de deșuri în cantități mici și, respectiv formularul-tip al Fișei de fundamentare pentru calcularea tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor prestate consumatorilor non-casnici producători de deșuri în cantități mari

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu va necesita mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea și intrarea în vigoare a proiectului nu implică modificarea sau adoptarea unor acte normative la nivel guvernamental. Totuși, la nivel local pentru punerea în aplicare a Metodologiei va fi necesară adoptarea sau, după caz, modificarea (actualizarea) de către autoritățile administrației publice locale a actelor normative care reglementează modul de organizare și funcționare a serviciilor publice de gospodărie comunală din domeniul gestionării deșeurilor. De asemenea, intrarea în vigoare a Metodologiei va impune aprobarea/revizuirea de către consiliile locale a tarifelor la aceste servicii.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 190 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 proiectul se înaintează pentru avizare și expertizare în modul stabilit.

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului www.mediu.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de documente*.

Secretar de stat

Iordanca-Rodica IORDANOV